

Šiehtadus Sámedikki ja Birasgáhttendepartemeantta gaska suodjalanplána njuolggadusaid hárrái luonddusuodjalanlága mielde sámi guovlluin

Sámiin go lea eamiálbmot lea vuoigatvuohta konsulteret áššiin main sáhttá šaddat njuolga mearkkašupmi sidjiide. Vai sihkkarasto ahte bargu suodjalanáššiiguin mat gusket sámi guovlluide čadahuvvojit dohkálaš vugiin, lea Birasgáhttendepartemeanta ja Sámediggi šaddan ovttaoavilii ahte njuolggadusat mat leat mildosis biddjojuvvojit áššemeannudeami vuodđun konsultašuvnnaide stáhtalaš eiseválddiid ja Sámedikki gaska.

Oslo, oddajagimánu 31. b. 2007

Helen Bjørnøy
birasgáhttenministtar

Aili Keskitalo
Sámedikki presideanta

Álggahus

Dáid áššemeannudannjuolggadusaide vuodđun luonddusuodjalanlága mielde sámi guovlluin, leat:

- Luonddusuodjalanláhka
- Johtočálus T-3/99 Áššemeannudannjuolggadusat luonddusuodjalanlága mielde
- Stáhtalaš eiseválddiid ja Sámedikki gaskasaš konsultašuvdnaprošedyrašiehtadus, mearriduvvon gonagaslaš resolušuvnnain suoidnemánu 1. b. 2005
- Gustovaš oaivadus konsultašuvdnaprošedyrašiehtadussii
- Riikkaidgaskasaš šiehtadusat ja geatnegasvuodát¹

§1 Ulbmil:

Njuolggadusaid ulbmilin lea sihkkarastit ahte konsultašuvnnat buot suodjalanevttohusaid oktavuodas luonddusuodjalanlága mielde sámi guovlluin čadahuvvojit buriin jáhkuin ja dainna ulbmilin ahte juksat ovttaoavilvuoda stáhta ja Sámedikki/sámi beroštupmiorganisašuvnnaid/sámi riekteoamasteaddjiid gaska.

§2 Doaibmaguovlu:

Njuolggadusat gusket buotlágan suodjalemiide luonddusuodjalanlága mielde Finnmárkku, Romssa, Norlándda ja Davvi-Trøndelága fylkkain, ja dasto Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Rissa, Selbu, Meldal, Rennebu, Oppdal, Midtre Gauldal, Tydal, Holtålen ja Røros gielddain Máttá-

¹ Erenoamážit; ILO-konvenšuvdna nr. 169 eamiálbmogiid ja earddalaš álbmogiid hárrái iešmearrideaddji riikkain, ONa konvenšuvdna siviila ja politihkalaš vuoigatvuoaid hárrái, art. 1 ja 27 ja ONa biologalaš sláddjivuoaid konvenšuvdna.

Trøndelága fylkkas, ja Engerdal ja Rendalen, Os, Tolga, Tynset ja Folldal gielddain Hedmárkku fylkkas ja Surnadal ja Rindal gielddain Møre og Romsdal fylkkas.

Ii leat dárbu čuovvut dáid njuolggadusaid dakkár luondduguovlluid ektui gos lea ovttamielalašvuohta ahte suodjaleames ii leat njuolga mearkkašupmi sámi beroštumiide.

§3 Diehtujuohkin:

Stáhtalaš eiseválddit ja Sámediggi leat geatnegasat addit ollislaš dieđuid buot áššái guoski beliin buot dásiin suodjalanplánaáššiid meannudeames. Diehtujuohkin galgá addojuvvot dainna lágiin ahte ášši ovddosjohtu sihkkarastojuvvo.

§4 Beavdegirji:

Buot konsultašuvdnačoahkkimiin stáhtalaš eiseválddiid ja Sámedikki/sámi beroštupmiorganisašuvnnaid/sámi riekteamasteaddjiid gaskka suodjalanplánašši buot dásiin galgá fievrriduvvot beavdegirji. Beavdegirjii galgá oanehaččat čilgejuvvot masa ášši guoská, oainnut ja konklusuvdna. Beavdegirjeevttohusa čállá stáhtalaš eiseváldi, ja beavdegirjii galget dohkkehit sihke stáhtalaš eiseválddit ja Sámediggi/sámi beroštupmiorganisašuvnna/sámi riekteamasteaddjit.

Áššeasálaččat sáhttet spiehkastit jos leat ovttaoaivilis ahte ii fievrriduvvo beavdegirji seiva diehtujuohkinčoahkkimiin.

§5 Meannudanproseassa:

Fylkkamánis, Luondduhálddašan direktoráhtas ja Birasgáhttendepartemeanttas dat lea ovddasvástádus plánaáššiiguin bargat ja ráhkkanahttit suodjalanevttohusa luonddusuodjalanlága mielde.

§ 5.1 Áššemeannudeapmi báikkálaš-/guovllulaš dásis.

1. Stáhta guoskevaš fylkkamánis bokte galgá nu árrat go vejolaš dieđihit Sámediggái plánaid birra suodjalanplánabarggu álggaheames. Dan maŋŋá galgá Sámediggi nu johtilit go vejolaš golmma vahku áigerámma siste dieđihit guoskevaš fylkkamánis leago sávaldat čađahit konsultašuvnnaid. Fylkkamánis galgá dan maŋŋá guorahallat ja geahččalit boahtit ovttaoaivilis Sámedikkiin movt lea ulbmillaš ja movt geavatlaččat organiseret suodjalanplána-proseassa báikkálaš-/guovllulaš dásis nu ahte sámi beroštumit gozihuvvojit geavatlaš ja konstruktiivu vugiin. Formalalaččat sáhtta suodjalanplánabarggu álggaheames dieđihuvvot easka maŋŋá go dát guorahallamat leat loahpahun.

Jos muhtun áššeasálačča mielas lea ulbmillaš, de galgá fylkkamánis ásahit sierra bargolávdegotti mii galgá veahkehit fylkkamánis suodjalanplánabarggu. Bargolávdegotti čoahkádus galget leat eará guoskevaš sámi beroštupmiorganisašuvnnaid/sámi riekteamasteaddjiid ovddasteaddjit. Bargolávdegotti mandáhta ja čoahkádusa mearrida fylkkamánis konsultašuvnnaid maŋŋá Sámedikkiin. Bargolávdegotti galgá sáhttit ovddidit evttohusa sierranas čielggadusaid hárrái vai sihkkarastojuvvošii buoremus vejolaš mearrádusvuoddu gažaldagain mat gusket suodjalan ja eará áššiide maid lea dárbu lagabui čilget dien dási áššemeannudeames, ja main lea mearkkašupmi suodjalanáššái.

Jos áššeasálaččat eai šatta ovttaoavilii konsultašuvdnaprosejra hárrái, maiddá čielggadusdárbbu hárrái, de galgá fylkkamánni doalvut ášši Luondduhálddašan direktoráhtii. Jos lea dárbu, de sáhtá Direktoráhta doalvut ášši Birasgáhttendepartementii.

2. Fylkkamánni galgá johtočállosa T-3/99 II Suodjalanbargu čk. 1 – 4 ektui ráhkadit suodjalanplánaevttohusa ja čadahit konsultašuvdnačoahkkimiid j.d. Sámedikkiin/sámi beroštupmiorganisašuvnnaiguin/sámi riekteoamasteaddjiiguin daid njuolggadusaid mielde maid hárrái stáhta eiseválddit ja Sámediggi leat šaddan ovttaoavilii čuoggás 1. Suodjalanáššiin mat gusket sámi guovlluide galget, jos eará ii sohppojuvvo, čadahuvvot báikkálaš-/guovllulaš ja guovddáš gulaskuddamat guovtti sierra vuorus nu ahte Sámediggi oažžu vejolašvuoda oahpásmuvvat sámi organisašuvnnaid/-servviid ja sámi riekteoamasteaddjiid oainnuide ovdalgo Sámediggi ieš konsulteregohtá stáhtalaš eiseválddiiguin ja/dahje buktá cealkámuša suodjalanevttohussii.

3. Jos šaddá sierramielalašvuhta fylkkamánni ja sámi beroštumiid gaskkas bargolávdegottis gč. čuoggá 1, de galgá fylkkamánni gulaskuddanávdnasis selvehit daid iešgudet oainnuid. Jos bargolávdegotti eanetlohku gáibida, dahje jos sámi ovddasteaddjiid eanetlohku bargolávdegottis gáibida, de galgá fylkkamánni ovtta iežas gulaskuddanevttohusain ovddidit gulaskuddamii molssaevttolaš suodjalanevttohusa(id).

4. Fylkkamánni fágalaš árvalus suodjalanáššiin lea almmolaš ja dat galgá sáddejuvvo viidáseappot Luondduhálddašan direktoráhtii. Áššebáhpiriin galgá oidnot makkár čuoggáin lea ovttamielalašvuhta guovllulaš dási stáhtalaš eiseválddiid ja sámi beroštumiid gaska ja makkár čuoggáin lea sierramielalašvuhta. Dakko gokko lea sierramielalašvuhta galget Sámedikki árvvoštallamat ja oainnut leat ovddihuvvon. Jos bargolávdegoddi lea ovddidan sierra molssaevttolaš evttohusa gulaskuddamis, de galgá dat evttohus válddahallojuvvo lagabui ovtta sisabohtán mearkkašumiiguin evttohussii.

5. Ovttamielalašvuhta dán dási áššemeannudeames biddjojuvvo vuodđun ášši viidáseappot meannudeapmái. Erenoamáš oktavuodain sáhtá leat ágga ahte fylkkamánni háliida muddet dan ovttamielalašvuoda mii lei šaddan fylkkamánni ja sámi beroštumiid gaska. Fylkkamánni galgá dalle dieđihit Sámediggái, vai Sámediggi sáhtá oažžut vejolašvuoda dávistit rievdasaid mat dahkkojuvvojit, ja buktit mearkkašumiiddis mat galget váldojuvvo mielde fylkkamánni loahpalaš árvalussii.

§ 5.2 Áššemeannudeapmi guovddáš dásis.

1. Luondduhálddašan direktoráhta jođiha gulaskuddama guovddáš dásis, gč. johtočállosis T-3/99, II Suodjalanbargu čk. 5. Direktoráhta galgá nu johtilit go vejolaš váldit oktavuoda Sámedikkiin ja šiehtadit konsultašuvnnaid. Jos direktoráhta pláne sáddet guovddáš gulaskuddamii suodjalanevttohusa mas leat eará oasseevttohusat go mat bohtet ovdan fylkkamánni árvalusas ja/dahje dalle go lea jáhkku ahte evttohus sáhtá leat vuostálaga sámi beroštumiiguin, de galgá rahppojuvvo konsultašuvnavejolašvuhta Sámedikkiin. Gulaskuddanávdnasis galgá selvehuvvo Sámedikki ja direktoráhta oaidnu, jos ii leat šaddan ovttamielalašvuhta áššeasálaččaid gaska ovdal guovddáš gulaskuddama. Jos bargolávdegoddi ovddida mánja evttohusa, gč. § 5.1, čk. 3, de galget dat maiddá sáddejuvvo guovddáš gulaskuddamii.

2. Ovdalgo loahpalaš árvalus sáddejuvvo direktoráhtas departementii, de galgá direktoráhta čielggadit Sámedikkiin ahte leago dárbu eanet konsultašuvnnaide. Beroškeahhtá das ahte čadahuvvogo sierra konsultašuvnavuorru vai ii, de galgá direktoráhta árvalusas selvehuvvo

makkár čuoggáin lea ovttamielalašvuohta direktoráhta ja Sámedikki gaskka ja makkár čuoggáin fas lea sierramielalašvuohta. Dokko gokko lea sierramielalašvuohta galget Sámedikki árvoštallamat ja oainnut bohtit čielgasit ovdan árvalusas.

§ 5.3 Ráđđehusa meannudeamit

1. Birasgáhttendepartemeanta čielggada suodjalanássi politihkalaš meannudeami, gč. johto-čállošis T-3/99, II Suodjalanbargu čk. 6. Suodjalanmearrádusa galgá Gonagas stáhtarádis dahkat. Departemeanta galgá oassin dán barggus váldit oktavuoda Sámedikkiin ja čielggadit lagabui ášši eanet konsultašuvnnaid hárrái; vejolaččat šiehtadit lagabui movt dákkár konsultašuvdna galgá dahkkojuvvot. Sáhtta leat maid dárbu čađahit sierra konsultašuvnna maŋŋá ovddiheami ja ovdalگو departemeanta loahpaha barggus áššiin ja ovdalگو Ráđđehus dahká loahpalaš mearrádusa. Álohii galgá addojuvvot vejolašvuohta doallat dán lágan loahpaheadđji konsultašuvdnačoahkkima jos maŋŋá departemeanttas ovddiheami šaddet rievdadusat dan ektui mas stáhtalaš eiseválddiin ja Sámedikkis ovdal lea leamaš oktasaš oaidnu.

Duohta konsultašuvnnaide galgá addojuvvot doarvái áigi, muhto ii nu ahte dat joavdelasat ájiha áššemeannudanprosedyraid.

2. Gonagaslaš resološuvnna sáhkavuorus galgá sierra čuoggás ovdanbohtit makkár čuoggáin lea ovttamielalašvuohta Birasgáhttendepartemeantta ja Sámedikki gaskka ja makkár čuoggáin lea sierramielalašvuohta. Dokko gokko lea sierramielalašvuohta galget Sámedikkis árvoštallamat ja oainnut bohtit ovdan.

§ 5.4. Bargu hálddašanplánain.

Luondduhálddašan direktoráhtas dat lea váldi dohkkehit hálddašanplánaid. Barggus dákkár plánaiguin čuvvojuvvojit dát áššemeannudanjuolggadusat §§ 1 – 5.2.

§ 6 Hálddašeapmi

Suodjalanguovllu suodjalanmearrádusat dat mearridit gii galgá leat suodjalanguovllu hálddašanváldi, ja galgágo ásahuvvot ráđdeaddi lávdegoddi suodjalanguovlluid hálddašeapmái. Hálddašanváldi galgá fuolahit ahte sámi beroštumit gozihuvvojit buori vuogi mielde ja ahte hálddašanregime árvalus dávista stáhta ja Sámedikki gaskasaš konsultašuvdnašiehtadussii.